Krajobraz

Dolina Górnej Warty przecina teren Gminy Poraj z południa na północ. Warta wraz ze zbiornikiem zaporowym tworzy swoisty mikroklimat i wpływa na dość znaczny obszar gminy. Biegnie tędy dość wyraźna granica między Wyżyną Częstochowską (na wschodzie) i Wyżyną Śląską (na zachodzie).

Wyżyna Częstochowska, będąca północną częścią Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, należy do specyficznych, pod względem przyrodniczym, krain geograficznych Polski. Praktycznie cały jej teren zbudowany jest z górnojurajskich wapieni, w dolinach pokrytych lessem. Kraina jest głównie rolnicza,
nie mniej jednak znaljdują się tutaj liczne wapienne ostańce, jaskinie i schroniska oraz ruiny zamków
i zamki, bardzo atrakcyjne turystycznie.

Z Gminą Poraj od strony wschodniej graniczy **Zespół Jurajskich Parków Krajobrazowych**, chroniący cenne wartości przyrodnicze tego obszaru. Część ostańców i skałek występuje w pobliżu miejscowości Choroń.

Od wschodu i północy teren gminy otaczają duże **kompleksy leśne**, ciągnące się aż po Częstochowę.

Teren **Wyżyny Śląskiej** należy do najsilniej przekształconych obszarów kraju. Sięgający aż do Poraja jej fragment północno-wschodni, jest stosunkowo słabo przekształcony, częściowo zalesiony, a w większości posiada charakter typowo rolniczy.

Teren Gminy Poraj, głównie ze względu na specyficzną rzeźbę, posiada kilka naturalnych powiązań z obszarami sąsiednimi:

- poprzez Dolinę Warty w kierunku północnym aż do Częstochowy oraz w kierunku południowym w rejon Myszkowa;
- poprzez obszar (skałkowy) – krajobraz jurajski – we wschodniej części gminy w kierunku Olsztyna (północny-wschód) i Żarek (południowy-wschód) z terenem Zespołu Jurajskich parków Krajobrazowych;
- poprzez duże kompleksy leśne – w kierunku zachodnim (Starcza i dalej Lubliniec), w kierunku północnowschodnim (Janów) i w kierunku południowo-wschodnim (Myszków);
- poprzez tereny otwarte, zagospodarowane rolniczo – w kierunku północno zachodnim (Poczesna), w kierunku północno-wschodnim (Biskupice, Zrębice) i w kierunku południowym (Lgota Górna, Siewierz).

Gmina Poraj z lotu ptaka
Fot.: arch. UG Poraj (Marcin Skabek)